

Unde oriatur certitudo scientiæ, &c. 69

ciuntur pro tempore futuro sub hac forma, *Paulus orabit*, *Paulus non orabit*. Quomodo non pariter determinatè verum erit alterum è duobus? uti quòd *Paulus orabit*, si hæc aliquando verificanda est, *Paulus orat*: quia non est, nisi una & individua veritas utriusque: & ideo pariter determinata, pariter nihil habens ambigui & incerti: solum tempus adsignificatum diversum est, veritas autem eadem est, æquè invariabilis est, æquè invicta est. De cætero quoque non potest intelligi quomodo hæc propositio, *Paulus orat*, sit hodiè determinatè vera, & non futura fuerit hodiè determinatè vera ista, *Paulus orabit*: si enim supponitur quòd futura non fuisset determinatè vera, aut tantum indeterminatè vera, neque hodiè vera esset determinatè, sed tantum indeterminatè, quod repugnat. Sic itaque quidquid hodiè verum est, quo verum futurum fuit, verum, & eo quidem omni modo, quo verum hodiè comprobatur: ut si hodiè verum est Paulum orare stantem, semper verum fuit Paulum oraturum stantem: & sic de modis reliquis omnibus; ac proinde de modo, scilicet determinato, quo verum est hodiè Petrum orare.

Tandem hic attendendum est ad vim contradictionis, quæ est inter duas propositiones contingentes, & quæ non est minor inter duas propositiones contingentes expressas de præterito, aut futuro, quam expressas de præsentè: neque enim vis illa, quæ est essentialiter insuperabilis, potest ullatenus auferri, aut minui per ullam temporis differentiam. Quare si sufficit ad hoc, ut inter duas propositiones contingentes de præsentè expressas contradictorias una sit determinatè vera, etiam sufficit ad determinatam veritatem unius è duabus propositionibus in materia contingente contradictoriis de futuro expressis. Atque ita jam patet illud *primum*, quod occurrebat probandum, scilicet contradictionis vim, quæ est inter duas quilibet propositiones de futuro contingenti efficere, ut altera sit determinatè vera.

Probatum assertio quoad *secundum*; quatenus si ex sola contradictionis vi necesse est, ut probatum fuit, alteram è duabus propositionibus de futuro contingenti esse determinatè veram, superflua est ad illam ita determinatè verificandam vis accessoria decreti omnis Divini. Et reverà sive supponatur decretum positum, sive non, in gratiam propositionis verificandæ, perinde propositio verificabitur; siquidem à nullo de-

rius contradictorie de futuro tam determinata est veritas, quam alterius contradictorie de præsentè.

LX.
Differentia temporis nihil affert ad efficiendam veritatem magis decreti minuatam.

LXI.
Decretum, sive posita, sive non posita, nec faciunt, nec tollunt vim contradictionis de qua est sermo.